

dilluns, 02 de maig de 2016

Article al periòdic universitari Lo Campus dedicat al projecte de construcció d'un habitatge EARTHBAG al "Emsimision Training Medical Center"

Al periòdic universitari de Catalunya [LO CAMPUS](http://locampusdiari.com/) [<http://locampusdiari.com/>] d'abril-maig 2016 (núm.30) es publica un article d'en **Eduard Zafra Bosch**, Arquitecte Tècnic graduat a l'Escola Politècnica Superior, encarregat a Ouagadougou (Burkina Faso) de la primera fase de la construcció d'un centre mèdic en el marc d'un projecte de col·laboració internacional que compta amb el finançament de l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació i el Consell Social de la UdL, Emsimision i l'associació Domoterra i està dirigit per **Lidia Rincón**, doctora arquitecta i professora lectora de l'EPS de la UdL.

MÉS INFORMACIÓ:

[Seguiment Tècnic de l'obra](http://eps.blogs.udl.cat/2016/04/06/seguiment-tecnic-burkina-faso/) [<http://eps.blogs.udl.cat/2016/04/06/seguiment-tecnic-burkina-faso/>]

[2a fase obres \(1\)](http://eps.blogs.udl.cat/2016/01/19/burkina-faso-2/) [<http://eps.blogs.udl.cat/2016/01/19/burkina-faso-2/>] / [2a fase obres \(2\)](http://eps.blogs.udl.cat/2016/02/25/burkina-faso-3/) [<http://eps.blogs.udl.cat/2016/02/25/burkina-faso-3/>]

[Programa micro donacions](http://eps.blogs.udl.cat/2015/11/17/programa-de-micro-donacions-per-a-la-construccio-del-centre-medic-a-burkin) [<http://eps.blogs.udl.cat/2015/11/17/programa-de-micro-donacions-per-a-la-construccio-del-centre-medic-a-burkin>]

[Taller d'arrebossats i pintures murals](http://eps.blogs.udl.cat/2015/04/27/taller-darrebossats-i-pintures-naturals-sobre-el-domo-de-leps-del-campus-de) [<http://eps.blogs.udl.cat/2015/04/27/taller-darrebossats-i-pintures-naturals-sobre-el-domo-de-leps-del-campus-de>]

[1a fase obres](http://eps.blogs.udl.cat/2015/04/13/burkina-faso/) [<http://eps.blogs.udl.cat/2015/04/13/burkina-faso/>]

[Taller d'auto-construcció a l'EPS](http://eps.blogs.udl.cat/2014/11/24/inscripci-al-taller-dauto-construcci-amb-superadobe-earthbag/) [<http://eps.blogs.udl.cat/2014/11/24/inscripci-al-taller-dauto-construcci-amb-superadobe-earthbag/>]

PROJECTE DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Un habitatge EARTHBAG al "Emsimision Training Medical Center" de Ouagadougou, capital de Burkina Faso

Tot va sorgir al octubre del 2014 quan havia de fer el meu treball final de grau d'arquitectura tècnica a la Universitat de Lleida. Va ser la Lidia Rincon, la meua tutora, que hem va oferir de desenvolupar un projecte de cooperació internacional i voluntariat a l'Àfrica, en concret, a Burkina Faso. En el meu TFG havia de fer el projecte executiu per la construcció d'un habitatge amb el sistema constructiu Earthbag o Superadobe (Tècnica constructiva utilitzant sacs transpirables continus, omplerts amb terra, que posteriorment són compactats manualment. Utilitzant recursos naturals que es poden obtenir de primera mà i en materials de poc impacte ambiental, donant lloc a una construcció ecològica i sostenible).

El lloc triat per aquesta tasca era al Emsimision Training Medical Center (www.emsimision.org), situat a la capital de Burkina Faso, exactament al districte de Boulmiogou, un dels més pobres de Ouagadougou.

La veritat, no vaig tardar gaire en decidir i acceptar dur a terme aquest projecte de cooperació i voluntariat que se m'havia presentat; i es que poder col·laborar de una forma tant directa amb un dels països més pobres del món per construir un centre mèdic a Ouagadougou, omplia totes les meves expectatives.

Per tant, a finals del 2014, vaig realitzar un taller de formació a la Universitat de Lleida, on vam construir un habitatge Earthbag o Superadobe, impartit per Domoterra (www.domoterra.es).

Tot seguit, vaig començar les pràctiques d'empresa a la Fundació Lleida Solidària, ONG del Col·legi d'Arquitectes Tècnics de Lleida especialitzada en projectes de Cooperació al Desenvolupament en matèria de construcció i reconstrucció. Durant les pràctiques a la Fundació, em vaig

documentar plenament sobre el solar del Training Medical Center, ja que aquests darrers anys la FLS han participat de manera activa en la construcció del mur de tancament del solar.

Va ser a l'abril del 2015, quant vaig viatjar per primer cop a la capital de Burkina Faso, Ouagadougou, amb un equip de 5 persones, membres d'Emsimision, la Universitat de Lleida i la Fundació Lleida Solidària. Els objectius d'aquest viatge van ser els següents:

-Compra de tot el material i eines per construir l'habitatge Earthbag.

-Obres d'adequació i anivellament del terreny.

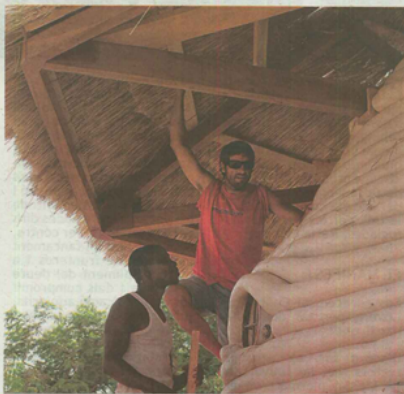
-Inici de les gestions prèvies per signar el conveni de col·laboració entre la Universitat de Lleida i la Universitat de Ouagadougou.

Aquest viatge, a més dels objectius descrits, va ser molt important per acabar el meu treball final de grau, ja que vaig poder conèixer de primera mà el clima, els tipus d'arquitectura tradicionals, la cultura burkinabé, la ciutat, és a dir, tota una sèrie de coses que em van deixar enamorat del país i que posteriorment em serien molt útils per l'execució de l'obra.

Al setembre del 2015, vaig entregar el treball final de grau d'arquitectura tècnica, començant una nova etapa a la meua vida com arquitecte tècnic. Va ser llavors, que vàrem preparar el viatge a Burkina conjuntament amb la Universitat de Lleida i Emsimision.

Tots hem sentit algun cop a la nostra vida que quan vas a l'Àfrica per primer cop, sempre acabes tornant...i així ha estat!!

És un món tant i tant diferent, mancat de recursos que en el nostre país tenim de manera molt fàcil, però a la vegada et trobes com a

Eduard Zafra sobre el domo i el treballador local Patrick. (Les fotografies de l'article són de l'Eduard Zafra i algunes de David Armada).

casa, i aquest cop amb un valor afegit, com és fer la direcció d'obra d'un petit projecte que jo mateix he dissenyat, i que amb la tasca d'Emsimision servirà per afavorir a persones en situació d'extrema pobresa.

Així doncs, el 7 de gener vaig aterrar de nou a Burkina Faso, aquest cop per una estada un pel més llarga, 3 mesos. Un temps en el que hauria de finalitzar la primera fase de la construcció de l'habitatge.

Els primers dies van ser força complicats per mi, ja que no va ser gens fàcil habitar-se a la gran quantitat de pols de l'ambient, terra, el menjar i, sobretot la calor que fa amb aquest país, un factor que s'ha de tenir molt amb compte.

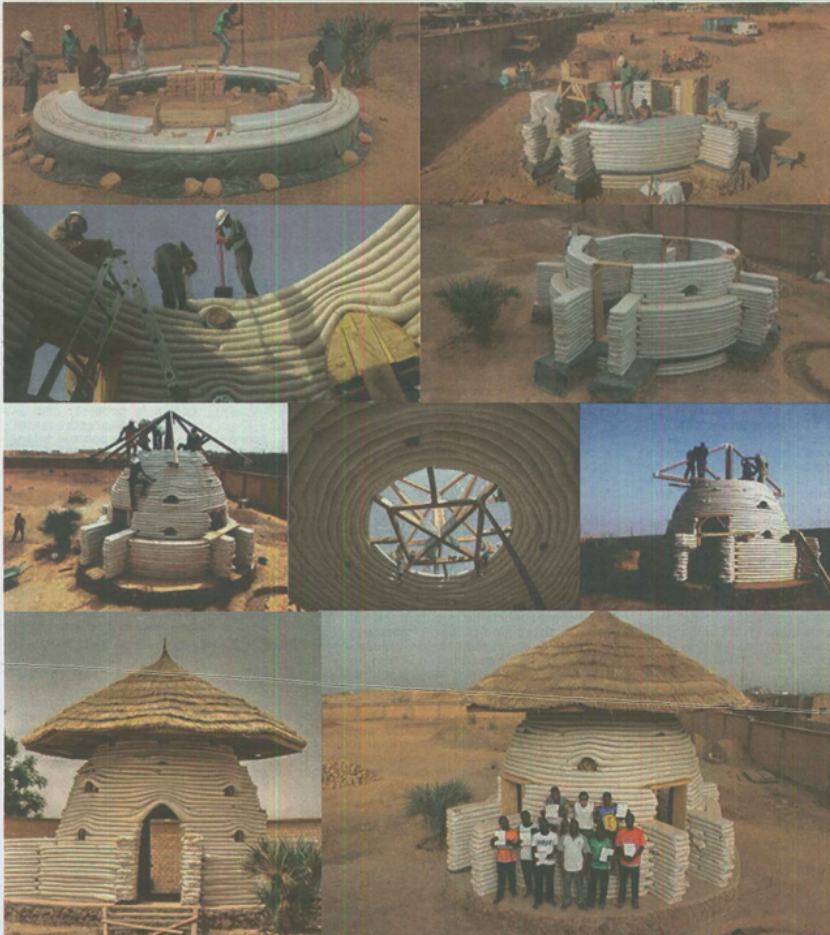
El primer que havia de fer era la recerca de persones locals per aquesta feina. Pensava que no seria fàcil trobar un equip per la construcció del domo, però tot al contrari, hi va haver moltíssimes persones interessades amb aquesta obra i amb

moltíssimes ganes d'aprendre com, solament omplint sacs de terra, es podia fer una edificació d'aquestes característiques.

Per tant, un grup de 9 persones de diferents edats i jo, començàvem la construcció del primer mòdul amb la tècnica del Superadobe al Training Medical Center.

No ha estat fàcil treballar durant aquests tres mesos a Burkina. Un dels grans errors al treballar amb cooperació internacional és intentar canviar la manera de treballar de les persones locals. Aquesta és una de les coses que vaig aprendre en el meu primer viatge a Burkina, saber adaptar-me amb els recursos i materials que es troben aquí.

Un altre dels handicaps de treballar aquí va ser l'idioma. Al no tenir un complet coneixement del francès, la comunicació amb els treballadors i proveïdors, en moltes ocasions m'ha creat molts problemes, confusions i pèrdues de temps, tot i que amb el pas

→ del temps, he aconseguit millorar aquest aspecte i he assolit un bon nivell de comunicació amb les persones d'aquest país.

Arribats en aquest punt, m'agradaria poder continuar amb la construcció dels propers mòduls, a través de les properes subvencions de la UDL, edificacions que es van repetint d'una forma ordenada i repetitiva donant lloc a una petita aldea de "domos" que formarà part de l'àrea d'habitatge

del TMC. I perquè no, dotar aquest solar amb construccions innovadores, ecològiques i sostenibles que puguin ser referents en tot el país.

Treballar en el món de la cooperació a Burkina Faso ha estat una experiència increïble per a mi, una adaptació costosa amb tots els aspectes, però al mateix temps atractiva. Treballar amb els recursos que disposa la població burkinabé, no és fàcil, tant a nivell d'ex-

cució com a planificació, tot un repte amb el qual estic més que satisfet.

Burkina Faso, "La terra dels homes honorats". El desordre tant caòtic, ordenat al mateix temps, el color vermellós dels camins de Burkina, el somriure afable dels seus habitants, i sentir-te alguns cops com un ésser estrany pel color de la pell, fan d'ella un país que enamora, i ens fa reflexionar sobre el benestar de la vida occidental.

Per tant, totes aquelles persones que tinguin una oportunitat per fer un voluntariat en el món de la cooperació internacional, en un d'aquests països tant singulars i especials, que no s'ho pensin dues vegades, ja que és una experiència enriquidora tant a nivell personal com professional.

Eduard Zafra Bosch
Arquitecte Tècnic
Escola Politècnica Superior
Universitat de Lleida